

V divizijski bolnišnici nekje na tirolski fronti je umrl po enem letu svoje vojaške službe v najljubši moški dobi na svoji bolezni dne 17. decembra l. 1916 Matija Zidarič, rojen v dobri, ugledni hiši Zidaričevih na Humu pri Ormožu, sedaj vzoren gospodar v Središču. Mir je ljubil, to je bilo v njegovem prikupljivem značaju; v večni mir, upamo, je Bog vzel iz te dežele nemira njegovo blago dušo. Spaval mirno v tuji zemlji, daleč tam v severni Italiji, in čakaj, da zapoje angelska trobenta!

V ruskem vjetništvu je dne 8. aprila 1916 umrl pošten 33letni mladenič Peter Stuber, doma iz Kosačkov pri Mariboru. Slučaj je nanesel, da sta bila z mlajšim bratom Francetom skupaj v vjetništvu. Vjet je bil dne 25. marca 1915. V zadnjem letu je še prosil domače, naj molijo pri Materi Božji, da bi izprosila skorajšnji mir in srečno vrnitev nesrečnih vjetnikov.

Iz bojišča nam pišejo: Žalostno vest Vam poročam, da je Vaš zvest naročnik Feliks Raute dne 17. februarja bil zadet od sovražne krogle v srce in je takoj izdihnil. Vsi smo ga imeli radi, ker je bil vrli slovenski mož. Pozdrav vsem naročnikom od Ivana Severa.

Nedavno je na tirolski fronti laška krogla uničila mlado življenje črnovojniku Ivanu Slakanu, doma od Sv. Jurija pod Taborom. Rajni, ki je bil star komaj 21 let, je bil odlikovan s srebrno kolajno II. vrste. Bil je krasen in postaven fant; držalo se ga tudi mnoge duševne vrline. Dne 25. februarja se je patrolja 5 mož plazila proti sovražni postojanki. Trečja je ob sovražno patroljo smukala, ki je stela 30 mož. Naši so se krepko branili in s pomočjo bližnjih prednjih straž sovražnika razkropili. Pri tem je zadela sovražna krogla Slakana tako nesrečno, da je bil v nekaj trenutkih mrtev. Vsi tovariši obžalujemo njegovo smrt in upamo, da je njegova duša splavala v lepše, boljše življenje. V imenu njegovih tovarišev pošilja prisrčne pozdrave Ivan Zajšek.

Siročja vas pri Ljutomeru. Žalostna novica nas je vse vaščane in domače globoko potrla in ranila srca, ko smo dobili žalostno poročilo, da je dne 14. septembra 1916 dal življenje za dom in cesar, četovodja Tomaž Kosar na južnem bojišču pri Soči. Zadet je bil od sovražne italijanske granate. Rajni junak je bil star 39 let ter skrben in varčen gospodar. Kot izurjen kolarški mojster je bil daleč okoli na dobrem glasu ter priljubljen od vseh sosedov in znancev. Res hud udarec je za plakajočo ženo in dva nepreskrbljena otročiča, ki globoko žalujejo za svojim dragim in skrbnim očetom.

Dobili smo žalostno poročilo, da je dne 18. februarja padel pri Gorici junaške smrti 19letni Gregor Podvršnik, zadet v glavo od sovražne mine. Bil je edini sin in tolažba matere, doma iz Koprivnice pri Framu.

Vsem padlim slovenskim junakom naj bo lahka zemlja!

Kaj bo z mirom?

Voja besnost se je razpalila na vseh frontah. Povsod se govori o bodočih ofenzivah. A dasiravno so vse armade pripravljene na odločilne bitke, vendar se opaža skoro vsepovsod, da se je že cel svet naveličal sedanje vojske.

V Rusiji ljudstvo burno zahteva kruha in miru. Zadnje dni preteklega tedna so nastali v Petrogradu silni nemiri radi pomanjkanja živil. Samo nedeljo, dne 11. t. m., je bilo pri nemirih v Petrogradu ubitih 300 do 400 ljudi. Mirovna struja pridobiva na Ruskem vedno več pristašev. V dumi (državni zbornici) so stranke, ki so za mir, dobile tako moč, da je vlada zbornično zasedanje dne 11. t. m. nenadoma ukinila. Poslanec Puršikjevič je rekel dne 10. t. m. med drugim, da postaja stranka, ki je za posebej mir z Avstrijo in Nemčijo, vsak dan večja.

V Italiji ljudstvo vedno glasneje zahteva mir. V Florenci in Genovi so imeli socialisti v družbi z drugimi prijatelji miru v nedeljo, dne 11. marca, zborovanja, na katerih so nameravali govoriti o potrebi miru. Vlada je dala shode razgnati. Angleški list „Times“ poroča, da nameravajo v italijanski zbornici pristaši bivšega ministra Giolittija, katoliški poslanci in socialisti spraviti v razpravo predložit naj Italija svojo politiko tako uravna, da se bo čimprej sklenil mir. Mirovna struja baje šteje blizu 100 poslancev. Poslanec Ferri je dne 6. t. m. v zbornici glasno zaklical, da je Italija storila največjo neumnost, ko se je pridružila četversporazumovi pogodbi, da ne sme skleniti posebej miru.

V Franciji in Angliji je še razpoloženje za mir zelo v ozadju. Zadnji čas se vsaj ni opazilo kakega večjega dogodka v prilog miru. Na pariškem vseučilišču je bilo dne 7. t. m. veliko zborovanje, na katerem je minister Viviani izjavil, da Francija z Nemčijo ne sklepa prej miru, dokler ne bo Nemčija tepena in dokler se ne vrne Franciji Aljaško-Lotarinško, dokler se ne da Belgiji, Srbiji, Crngoriji in Rumuniji popolne neodvisnosti. Gotovo tlači vlada v teh deželah ljudstvo tako, da ne sme govoriti o miru.

Severna Amerika, ki je po svojem predsedniku Wilsonu dosedaj igrala vlogo mešetarja

za mir, je, kar se tiče ljudskega razpoloženja, zelo močno razdvojena. A soditi po najnovejših dogodkih, je večina ameriškega ljudstva za vojsko, vendar tudi struja za mir je močna. Dne 18. marca, ko je sklican kongres, se bo menda odločilo, ali bo Amerika za nadaljevanje in razširjenje vojske, ali pa bo pospešila mirovno gibanje.

Iz nepristranskih držav so glasovi gibanju, ki bi naj vplivalo na skorajšnji konec vojske, zelo redki.

Kdaj nastopi Amerika?

Do danes so Severnoameriške zvezne države le samo z Nemčijo pretrgale diplomatske zveze, z Avstrijo, Bolgarijo in Turčijo še ne. Nemčiji še vojske tudi niso napovedale. Toda po splošnem mnenju se to ne zgodi le zaradi tega ne, ker še Amerika ni dovolj pripravljena. Kakor hitro bo pripravljena, bo pretrgala z vsemi zveze ter vsem napovedala vojsko. Tako stojimo pred žalostnim dejstvom, da se vojska še vedno bolj širi, namesto da bi se zoževala in pojemala.

Dokazano je, da se je Nemčija res trudila, in se še trudi, da bi dobila Mehiko na svojo stran proti Severni Ameriki. Kakor smo že zadnjič poročali, je pa prišla poslanica Nemčije Mehiki v roke Wilsonu. Dognalo se tudi je, da je zgradila Nemčija v Mehiki in Severni Ameriki več močnih brezžičnih brezovnih postaj, ki obveščajo nemške P-čolne, kdaj odpluje kaka četverosporazumova ali ameriška ladja v Evropo. Položaj med Mehiko in Severno Ameriko je precej napet.

Severnoameriške države se zelo trudijo, da bi tudi južnoameriške države pridobile za boj proti našim osrednjim državam. V poštev pridejo pred vsem Argentinijska, Braziljska in Čile. Ker so vse v prostozidarskih krempljih, ni izključeno, da bodo potegnile s prostozidarji, četudi na škodo svojih ljudstev.

Tudi Kitajska se giba proti nam. Po državi je veliko hujskanje, da se postavi Kitajska ob stran četverosporazuma. Hujskači so seveda plačani. Kitajska sicer ne bo zabelila četverosporazumovega zela, toda Rusija bi dobivala preko Kitajske lahko vojno gradivo, ker je po morju dobivanje vsled podmorskih čolnov zelo nevarno. Tako celi svet postaja še vedno bolj nor, namesto da bi se trudil za mir med dosedanjimi nasprotniki.

Turška bojišča.

Že zadnjič smo poročali, da so Angleži zasedli v Mezopotamiji mesto Kut-el-Amara ob reki Tigrisu, in da z veliko silo prodirajo v smeri proti Bagdadu. Po vročih bojih južno od Bagdada se je Angležem posrečilo dne 11. marca vkorakati v staroslavno mesto Bagdad. Od severa pa prodirajo Rusi tudi proti Bagdadu. Tudi Rusom se je posrečilo zavzeti razen mesta Hamadan, o čemur smo že zadnjič poročali, še štiri druga važna mesta v severozahodnem delu Perzije. — Na ostalih turških bojiščih nobenih važnejših vojnih dogodkov.

Angleži zasedli Bagdad

Iz Londona se uradno poroča, da so Angleži dne 11. marca zasedli mesto Bagdad. Bagdad je staroslavno mesto v Mezopotamiji ob reki Tigris in šteje 220.000 prebivalcev, je torej eno največjih mest v turškem cesarstvu. Bagdad je bil v 10. in 11. veku po Kr. r. sedež turških sultanov in je štel 2.000.000 prebivalcev. Mesto obdaja staro, visoko, sedaj večinoma razpadlo zidovje, ki priča o nekdanji slavni preteklosti tega mesta. Bagdad leži v rodovitni dolini rek Eufrat in Tigris, približno 70 km severno od mesta Hilleh, kjer se nahajajo razvaline nekdanjega staroslavnega mesta Babilon. Bagdad je važno križišče cest in v trgovinskem oziru eno najvažnejših mest v Turčiji. Večji del železnice, ki bi naj vezala Malo Azijo—Bagdad s Perzijskim zalivom, je že dograjen. V Bagdadu je 100 turških molin, 5 katoliških cerkva in sedež katoliškega nadškofa.

Rusi zasedli pet perzijskih mest.

Iz Teherana, glavnega mesta Perzije, se poroča: Ruski poslanik je naznanil perzijskemu ministrskemu predsedniku, da so ruske čete zasedle pet severozahodnih perzijskih mest, med temi važna mesta Hamadan, Bidjar in Kengavar.

Na drugih bojiščih.

Italijansko bojišče.

Na Krasu in v Vipavski dolini so se razvili že zadnje dni preteklega tedna prav živahni artilerijski boji in napadi z minami. Dne 12. marca so naši pri Kostanjevici na Krasu odbili napad močnih italijanskih čet na naše postojanke. Na tirolski fronti se vrstijo posamezni spopadi prednjih čet. Naši so na gori Cima di Boche južno od doline San Pelegrino dne 9. marca vdrl skozi predore, napravljene skozi

sneg, v sovražne postojanke in vjeli 31 mož. — Pri Gorici je naša artilerija dne 9. t. m. sestrelila velik italijanski zrakoplov. Laški letalci so dne 10. marca metali bombe na Trst in druga primorska mesta.

Rusko bojišče.

Rusi se zelo trudijo, da bi na črti od Tatarskega prelaza v Galiciji do moldavskega mesta Oena prebili našo fronto in udrli na Ogrsko. V ta namen so zbrali v ozadju omenjene črte velike množine vojske. Sedaj se baje samo čakajo na ugoden trenutek, da udarijo. Naši jim močno mešajo štrne. Tako smo jim dne 8. t. m. z naskokom odvzeli važno obmejno višino Magyaroš, ki leži vzhodno od sedmograškega mesta Čik-Sereda. Tudi na ostali fronti, n. pr. ob železnici Zločov—Tarnopol smo dosegli lepe vspehe in smo dne 12. marca vjeli nad 300 Rusov.

Rumunsko bojišče.

Pri moldavskem mestu Oena smo dne 9. t. m. odvzeli Rumunom tri višinske postojanke. Ob Seretu večinoma mir. Ob Donavi se ponavlja obojestranski artilerijski ogenj. Rusi so spravili v izliv Donave 2 P-čolna, ki sta potopila nekaj prevoznih parnikov.

Francosko bojišče.

Vsled ugodnejšega vremena živahni boji v Flandriji, v Šampanji ter ob obeh bregovih reke Moeze. Angleško časopisje piše, da se vrše na francoskem bojišču velikanske priprave, ki so že dokončane, pariški listi pa pišejo, da se nahajamo na francoskem bojišču pred velikimi in odločilnimi dogodki.

Macedonsko bojišče.

Na macedonskem bojišču so na ozkem ozemlju med jezeroma Ohrida in Prespa napadli močni francoski oddelki naše postojanke, toda brezuspešno. Na ostalem delu fronte običajni topovski ogenj.

Albansko bojišče.

Na albanskem bojišču je napadel oddelek naših letal italijanske vojaške naprave v Valoni z vidnim vspehom ter povzročil velike požare.

Razne politične vesti.

Na Dunaju je imelo dne 7. marca predsedstvo Hrvatsko-slovenskega kluba skupno sejo s Češko zvezo, v kateri so združeni vsi Čehi. Dognalo se je, da vlada v vseh sedaj perečih političnih vprašanjih med Čehi, Hrvati in Slovenci popolno sporazumljenje. Hrvatsko-slovenski klub je nato objavil to-le izjavo: Predsedstvo kluba je prepričano, da bi rešitev notranje-političnih vprašanj brez sodelovanja narodov, kojih življenjski interesi zahtevajo močno stabilno monarhijo med državami srednje Evrope in notranjo ojačenje celokupne monarhije, na obe strani imela kot posledek naravnost nasprotni učinek. Zaradi tega je nujno potrebno, da se skliče državni zbor ter da se uspešno rešijo narodnopolitična, kakor tudi vprašanja, ki omogočujejo vstrajanje narodov, n. pr. prehranjevalno vprašanje in skrbstvena vprašanja, ki jih razmotriva vlada, ob enem z vprašanjem o povračilu za vojne poškodbe in oskrbi za begunce. Tudi glede na priprave prehoda v mirovno gospodarstvo je neobhodno potrebno sklicanje državnega zbora. Dne 9. t. m. je bilo klubovo predsedstvo sprejeto od ministrskega predsednika grofa Klam-Martinitica, kateremu je raztomailo želje Hrvatov in Slovencev. Mi si ne želimo sedaj, kakor nemške stranke, novih narodnopolitičnih bojev, ampak da pošteno preživimo svoje vojaštvo in sebe in da po zmagonosni vojski pridemo kmalu do rednih mirnih razmer.

Znano je, da Poljaki v srcu nočejo ločitve Galicije od ostale Avstrije, posebno sedaj ne, ko bo treba celo Galicijo vsled vojnih poškodb nanovo popraviti in zgraditi. Sedaj so izdelali in objavili načrt za ločitev Galicije od ostale Avstrije, kakor si jo oni mislijo. Vse hočejo imeti samostojno: šolstvo, sodstvo, politično upravo, le finance še hočejo imeti z nami skupno. Nemške stranke, ki vedno govorijo Poljakom zaradi ločitve na srce, so osupnile, ko so videle ta program.

Nemški krščanski socialisti so odpovedali pokorščino nacionalverbandu, s katerim so dosedaj skupno zahtevali, da se sme državni zbor sklicati le, če se prej zakonito določi nadvlada Nemcev v Avstriji nad drugimi narodi. Dne 7. t. m. je imel krščansko-socialni klub sejo na Dunaju, v kateri niso bili samo gospodje navzoči, ampak tudi kmetje, ki so povedali, da imajo nemški kmetje zdaj vse druge skrbi, nego služiti druge narode ob steno. — Klub se je izrekel brezpogojno za sklicanje parlamenta.

Bivši deželni glavar kranjski Oton pl. Detele je dne 13. marca na svojem gradu pri Skofljoki umrl. Pripadal je k stari Slovenski Ljudski Stranki, kateri je cel čas svojega političnega delovanja zvesto in nesebično služil.

V Zagrebu je dne 10. marca umrl predsednik starčevičanske stranke pravo. dr. Mile Starčevič, odvetnik in narodni zastopnik v hrvatskem sa-